

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Responsiones Scriptæ A Philippo Melanthere Ad Impios Articulos Bauaricæ Inquisitionis

Melanchthon, Philipp

Vvitebergæ

VD16 M 4171

XXIII. An sola fide Homo iustificetur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-36288

uoluntates, & saepe cogito agonem cuiusdam sancti uiri, qui subinde repetebat hanc uocem ante mortem: Lucerna pedibus meis VERBUM tuum. Vidimus ipsum Lutherum in suo quodam agone ego & alij saepe repetentem hoc dictum, Concluserunt omnes sub peccatum, ut omnium misereatur. Memini sanctam Matronam his uerbis saepe repetitis in agone ostendere se uera consolatione erectam esse, Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam uos.

Et nota est mihi DEI beneficio, antiquitas. Congruit haec sententia in qua acquiesco, cum sanioribus Scriptoribus pie uetustatis. Et qui Augustinum durius interpretantur, iniuriam ei faciunt. Et tamen simul fateor plurima Deum in omnibus sanctis ita agere, ut uoluntas tantum sit subiectum patiens. Interea tamen regula tenenda est, Fides ex auditu est, cogitatione promissionis nos sustentemus, repugnemus diffidentiae, & inter ueros gemitus dicamus, Credo Domine, opem fer imbecillitati meae.

ARTICVLVS XXIII.

An

*An sola fide Homo iustifi-
cetur?*

Respondeo planè & perspicuè: Vera est propositio, & firmissimè retinenda: Homo iustificatur sola fide, scilicet, coram Deo, & particula exclusiua expressa est à Paulo uocabulo GRATIS. Nec alia est sententia huius propositionis in Ecclesijs nostris, quàm quæ est uerborum Pauli Romanos 3. Iustificamur autem gratis ipsius gratia per redemptionem, quæ est in Christo Iesu, quem posuit propiciatorem per fidem in sanguine eius. Et quomodo intelligantur uocabula & tota propositio, id ex longioribus scriptis sumi potest.

Ac nequaquàm transformo Pauli dicta in Synecdochen Origenicam aut Stenckfeldianam, quæ omnes sic interpretantur Paulum: Fide præparamur ad iusticiam, ut postea alia re, scilicet, alijs uirtutibus, Dilectione seu Nouitate, seu iusticia Essentiali simus iusti coram Deo, ut si dicas: Motu corpus animale calefit, id est, præparatur ad calorem, ut postea alia re. s. calore, sit calidum. Sic Papistæ dicunt, Homo est iustus fide formata, qui hoc uolunt, non fide, sed cæteris uirtutibus hominem iustum esse.

Idem

Idem sentit Osiander, sed nominat causam pro effectu: Homo est iustus Deo ipso habitante in homine, & efficiente nouas uirtutes.

Etsi autem uerum est, cum in conuersione fit uera consolatio fide per spiritum sanctum, habitare Deum in cordibus, & inchoari nouam obedientiam, Tamen semper statuendum est in hac uita, personam iustam esse coram Deo, sola fide, id est, habere remissionem peccatorum, & reconciliationem seu imputationem iusticiæ, placere seu acceptam esse personam Deo ad uitam æternam & hæredem uitæ æternæ sola fide, id est, fiducia mediatoris, Vt quanquàm in Paulo renato habitat Deus, & sunt excellentes uirtutes, Tamen quia adhuc in eo peccatum est in hac uita, persona habet remissionem peccatorum, reconciliationem & imputationem iusticiæ, & est iusta, placens Deo, & accepta ad uitam æternam sola fide, id est, propter solum Mediatorem.

Hic intellectus propositionis confirmatur per hanc Antithesin: Non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens. Item: Verè scio quòd homo non sit iustus coram Deo.

Alterum membrum Antithesis: Iustificamur gratis fide propter Christum.

Agnoscit Paulus, se in iudicio Dei nec propter opera, nec propter excellentes uirtutes donatas à Deo,

Deo, iustum esse, id est, habere remissionem peccatorum, & imputationem iusticie, & acceptum ad uitam eternam: Sed propter Mediatorem, sola fide. Ita semper accedimus ad Deum fiducia solius Mediatoris, sicut Daniel inquit. Non propter iusticiam nostram, sed per misericordiam propter Dominum exaudi nos.

Hanc consolationem ueram & necessariam esse omnes pii intelligunt. Et tamen postquam persona fide recepta est, & pacem habet apud Deum, sequens nouitas est iusticia, id est, obedientia congruens cum uerbo Dei, & in credente placens Deo, sicut Petrus inquit: Offerite Deo hostias spirituales acceptas Deo per Iesum Christum.

Deinde qui non retinent Exclusiuam, delabuntur in Synecdochen Origenicam aut Papisticam, etiamsi apud alios alie sunt uerborum prestigiæ, ut, quicumq; sic interpretantur dictum: Fide sumus iusti, id est, impressa nouitate. Id cum dicunt, dissentiunt à seipsis, quia hæc dicta discrepant, Sola fide, & Sola nouitate.

Clamat autem uniuersa doctrina Prophetica & Apostolica, Sola misericordia homines in hac uita certò propter Mediatorem iustos esse, & hæc misericordia apprehenditur sola fide, qua audientes promissionem reconciliationis, & intuentes
FILIVM Dei Mediatorem sustentamus nos in
ueris

ueris doloribus, sicut in Psalmo dicitur: Saluum me fac propter misericordiam tuam.

Et hæc ipsa fide per Spiritum sanctum fit consolatio, & liberatio ex doloribus inferorum, de qua dicitur: Iustificati fide pacem habemus apud Deum.

Et hæc ipsa fides & pax, id est, læticia, qua acquiescimus in Deo, sunt motus accensi per Spiritum sanctum, in quibus motibus uerè agnoscuntur æternus Pater remittens peccata, Et filius Mediator, propter quem remittuntur peccata, & imputatur iusticia, Et Spiritus sanctus lætificans & uiuificans corda, sicut Paulus inquit: Accepistis Spiritum adoptionis filiorum, quo clamamus, Abba pater. Item Ephes. i. Audito Euangelio credentes obsignati estis Spiritu sancto, qui est arrabō hereditatis.

Etsi autem interdum ueteres scriptores negligentius locuti sunt, tamen non dubium est, omnes conuersos ad Deum testari, hanc sententiam ueram esse, quam multi didicerunt etiam in sua conuersione, quanquàm in explicando aliàs magis, aliàs minus planè loquuntur.

Rectè loquitur Bernardus in sermone tricesimo secundo in Cantico, si sine calumnia intelligatur: Quisquis pro peccatis compunctus esurit & sitit iusticiam, & credit in te, qui iustificas impium,
is per

is per solam fidem iustificatus pacem habebit apud
Deum. Hæc uerba rectè intellecta suffragantur
nostræ sententiæ.

Sic & Basilius particula SOLA FI-
DE usus est in concione de Humilitate: Qui glo-
riatur, in Domino gloriatur, dicens quòd Christus
nobis factus sit sapientia à Deo, iusticia & sancti-
ficatio, sicut scriptum est: Qui gloriatur, in Domi-
no gloriatur. Hæc est enim perfecta & integra glo-
riatio in Deo, quando neq; propter iusticiam suam
quisquam effertur, sed agnoscit se indigere uera
iusticia, Fide autem sola in Christum iustificari.
Deniq; Antithesis consideretur. Pontificij delent
consolationem, quæ est propriissima uox Euange-
lij. Iubent enim semper dubitare, an sis in gratia.
Hæc dubitatio cum sit impia, necesse est contradi-
ctoriam sententiam retineri, quòd in conuersione
oporteat fide accipi remissionem peccatorum, &
statui quòd sis in gratia. Et hæc fides nititur sola
misericordia propter Mediatorem promissa, iuxta
dictum: Ideò ex fide gratis, ut sit firma promissio.

Hæc antithesis ualdè perspicuè refutat Ponti-
ficios. Quia ubi hæret dubitatio, quam docent,
corda fugiunt Deum, non inuocant, & sequitur
aut prophanitas aut desperatio, iuxta dictum: Quo-
modo

F modo

modo inuocabunt non credentes. Et Augustinus inquit: Precatio sine Fide peccatum est. Et extant perspicua dicta saniorum scriptorum, quae simul & dubitationem prohibent & continent exclusiuam, Ut, Augustinus inquit: Totius fiducia certitudo est in precioso sanguine Christi. Item: Tota spes mea est in morte Domini mei &c.

Extant autem nostrae declarationes & confirmationes, ex quibus etiam sumatur responsio ad praestigias, quibus obruere ueritatem Pontificij conantur.

ARTICVLVS XXIII.

*An credant Bona opera facta in
Dilectione, esse merita
uitae aeternae?*

Planè respondeo: Bona opera etiam renatorum nequaquam sunt merita uitae aeternae: sed simul gratis propter Filium DEI, sola Fide, iustificatur homo & uiuificatur Spiritu sancto, & fit haeres uitae aeternae, sicut expresse Paulus inquit: Donum Dei est uita aeterna. Et Iohan. 3. Ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed ha-
beat